

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Opvoeden en media

1 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Cultuur is het geheel van voorstellingen, uitdrukkingsvormen, opvattingen, waarden en normen die mensen als lid van een groep of samenleving hebben verworven 1
- 'Culturen zijn relatief' betekent dat culturen naar plaats en tijd verschillen. In tekst 1 staat dat in de loop van de tijd de betekenis van het 'kind zijn' veranderd is. De verandering van waarden en normen komt tot uitdrukking in de manier waarop naar kinderen gekeken wordt. Dat is een voorbeeld van een verandering van de cultuur en dus een voorbeeld van de relativiteit van een cultuur 1

2 maximumscore 6

- Socialiserende instituties zijn: 2
 - ouders
 - leraren
 - media/televisie/internet
- indien drie goed 2
- indien twee of één goed 1
- Toenemende individualisering leidt tot een verandering van bindingen waar mensen mee te maken krijgen. Individualisering houdt in dat mensen in toenemende mate zelf bepalen welke bindingen ze aangaan en dat ze hun identiteit meer zien als een persoonlijk project en minder als een opgelegd gegeven. De media krijgen in dat proces een belangrijker plaats en ouders en leraren boeten aan belang in 4

Vraag	Antwoord	Scores
6	<p>maximumscore 2</p> <p>Fleischmann ziet bij Turken een hechtere gemeenschap, dus een grotere sociale cohesie, dan bij Marokkanen. Daardoor zou de socialisatie op religieus gebied bij de tweede generatie Turken effectiever zijn dan bij de Marokkanen. Een grotere sociale cohesie helpt dus bij het in stand houden van religiositeit.</p>	
7	<p>maximumscore 3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="322 663 1366 734">• Ja, de gegevens in figuur 1 en 2 ondersteunen de verklaring van Fleischmann 1 <li data-bbox="322 739 1366 1003">• Volgens Fleischmann zijn de bronnen voor schoolsucces in de woonomgeving, met als belangrijkste factor de sociale achtergrond van ouders, belangrijk voor schoolsucces. Figuur 1 en 2 laten zien dat scholieren met ouders met een hoge sociaal economische status hoger scoren dan scholieren met ouders met een lage sociaal economische status. En dat die verschillen vooral optreden in de periodes waarin de lange schoolvakanties vallen 1 <li data-bbox="322 1008 1366 1585">• De vakanties zijn de perioden waarin de verschillen in cultureel kapitaal het sterkst effect hebben op de verschillen in schoolprestaties. Cultureel kapitaal is de taalvaardigheid, de rekenvaardigheid en andere culturele bagage van de ouders die zij meegegeven aan hun kinderen. De culturele bagage (cultureel kapitaal) van ouders met een hoge sociaal economische status sluit beter aan bij de eisen die het onderwijs stelt. Deze ouders geven hun kinderen houdingen en vaardigheden (o.a. taal en rekenen) mee waardoor deze beter kunnen presteren op school. Kinderen van ouders met een lage sociaal economische status lopen meer kans achter te blijven op het gebied van taal en rekenen in de vakantieperiodes, omdat ze op het gebied van taal en rekenen minder gestimuleerd worden door hun ouders. Door dat verschil in cultureel kapitaal lopen ze in de loop van de jaren een achterstand op, waardoor ze minder kansen hebben in het onderwijs 1 	
8	<p>maximumscore 2</p> <p>Volgens Fleischmann worden onderwijsachterstanden meer veroorzaakt door nurture-factoren. Zij noemt bronnen in de woonomgeving. Dat zijn sociale en materiële (nurture) factoren en die hebben niets met erfelijkheid (nature) te maken.</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
9	<p>maximumscore 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dit islamitisch worden is geen voorbeeld van acculturatie. De islam maakt deel uit van de oorspronkelijke cultuur van deze groepen en van acculturatie is sprake als iemand socialiseert in een cultuur die niet zijn oorspronkelijke cultuur is • Socialiserende instituties die in tekst 3 genoemd worden (twee van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – gezin – Koranschool – moskee <p><i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen als er twee genoemd zijn.</i></p>	<p>2</p> <p>1</p>
10	<p>maximumscore 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Assimilatie houdt in dat de oorspronkelijke cultuur wordt losgelaten en dat de nieuwe cultuur wordt overgenomen • Structurele integratie betekent dat een goede opleiding is afgemaakt en dat een goede baan is gevonden. Voor het afmaken van een goede opleiding en voor het vinden van een goede baan is het niet altijd nodig dat de oorspronkelijke cultuur losgelaten wordt • Voor structurele integratie is assimilatie dus niet noodzakelijk 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
11	<p>maximumscore 2</p> <p>In de regels 69-72 staat te lezen dat succes op school en arbeidsmarkt niet negatief beïnvloed worden door religiositeit. Succes op school en arbeidsmarkt zijn van belang voor het stijgen of dalen op de maatschappelijke ladder. De conclusie is dus dat volgens het onderzoek van Fleischmann religiositeit niet van invloed is op de sociale mobiliteit.</p>	

Opgave 3 Gezondheid en opleidingsniveau

12	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoogopgeleide vrouwen leven gemiddeld langer dan laagopgeleide vrouwen. Hoogopgeleide vrouwen leven gemiddeld langer in goede gezondheid dan laagopgeleide vrouwen • Vrouwen leven gemiddeld langer dan mannen. Vrouwen leven gemiddeld langer in goede gezondheid dan mannen 	<p>1</p> <p>1</p>
<p><i>Opmerking</i> <i>Elk scorepunt alleen toekennen als beide verschillen genoemd zijn.</i></p>		

Vraag	Antwoord	Scores
13	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is sprake van sociale ongelijkheid als een verschil tussen mensen gevolgen heeft voor de verdeling van schaarse en hooggewaardeerde zaken en leidt tot een ongelijke waardering en behandeling • Het verschil in opleiding is in onze maatschappij een vorm van sociale ongelijkheid want hoogopgeleide mensen hebben doorgaans meer kans op een langer leven dan laagopgeleide mensen en dat is een hooggewaardeerde zaak 	<p>1</p> <p>1</p>
14	<p>maximumscore 2</p> <p>Het groter worden van gezondheidsverschillen is een maatschappelijk en politiek vraagstuk omdat het een situatie betreft die als ongewenst wordt beschouwd / waarvan mensen vinden dat het door de overheid aangepakt moet worden / die hoog op de publieke agenda staat / die wordt gerekend tot de basisfuncties van de staat.</p> <p>Voorbeelden van juiste citaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> – “De overheid moet ingrijpen door ongezonde voeding duurder te maken en een preventief gezondheidsbeleid te ontwikkelen.” (regels 7-10) – “Ook gemeenten moeten zich actiever opstellen. Zij krijgen een steeds grotere rol in de zorg voor hun inwoners.” (regels 24-27) – “Maar we moeten de gezondheidsbescherming wel invullen, zeker voor de jeugd. Vanuit moreel opzicht moeten we juist wel ingrijpen.” (regels 41-44) <p><i>Opmerking</i> De twee scorepunten alleen toekennen voor een juiste uitleg met een juist citaat.</p>	
15	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • De ideologische stroming is het liberalisme • Het ideologische uitgangspunt is ‘eigen verantwoordelijkheid’ / de overheid bemoeit zich niet met privéaangelegenheden 	<p>1</p> <p>1</p>
16	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • sociaaldemocratie: solidariteit met de zwakkeren • christendemocratie: zorgzame/verantwoordelijke samenleving met, omdat het hier nodig is, een aanvullende rol van de overheid 	<p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 Europeanisering en individualisering

17 maximumscore 4

- Kenmerken van sociale uitsluiting zijn (twee van de volgende): 2
 - onvoldoende sociale en politieke participatie (zoals politieke desinteresse, sociaal isolement)
 - onvoldoende normatieve integratie (onvoldoende naleving van de gangbare waarden en normen in de samenleving)
 - niet goed kunnen voorzien in elementaire levensbehoeften, een tekort aan materiële goederen
 - onvoldoende toegang tot sociale grondrechten (onderwijs, huisvesting, gezondheidszorg, veiligheid, enz.)

per juist kenmerk 1

- Voorbeelden van een juiste uitleg (twee van de volgende): 2
 - Draagvlak blijkt onder andere uit deelname aan bijvoorbeeld Europese verkiezingen. Het eerstgenoemde kenmerk van sociale uitsluiting houdt in dat er onvoldoende politieke participatie is en dat betekent dus onvoldoende draagvlak.
 - Een kenmerk van sociale uitsluiting is onvoldoende normatieve integratie. Als mensen het idee hebben dat door de Europese samenwerking er meer migranten komen die zich niet gedragen overeenkomstig de heersende waarden en normen (zodat er sprake is van gebrekkige normatieve integratie) dan kan dat als gevolg hebben dat het draagvlak voor Europese samenwerking vermindert.
 - De laatste twee kenmerken kunnen ertoe leiden dat mensen een zondebok gaan zoeken. Dat zou bijvoorbeeld de Europese Unie kunnen zijn die dan gezien wordt als de instantie die er verantwoordelijk voor is dat Nederlands geld naar landen zoals Griekenland gaat en niet in eigen land aan armoedebestrijding besteed wordt.

per juiste uitleg 1

18 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord:

- Europeanisering kan tot gevolg hebben dat werkgelegenheid (door relatief hoge loonkosten hier) naar het buitenland verdwijnt 1
- De ontwikkeling naar een postindustriële samenleving maakt dat een bepaald soort werkgelegenheid, met name werk waarvoor minder opleiding vereist is, uit een land als Nederland verdwijnt: uitbreiding van de dienstensector maakt dat het belang van een hogere opleiding voor het vinden van werk toeneemt 1

Vraag	Antwoord	Scores
19	maximumscore 3 Voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> Een gevolg van individualisering is dat mensen zich minder binden aan organisaties waaronder de vakbonden. / De organisatiegraad van de vakbonden neemt af 	1
	<ul style="list-style-type: none"> De vakbonden vertegenwoordigen nu minder leden terwijl dat hun belangrijkste machtsbron is 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Conclusie: ze staan daardoor minder sterk tegenover de werkgevers en hebben dus minder mogelijkheden om de belangen van werknemers te behartigen 	1

Opgave 5 Rotterdam: veilig of onveilig?

20	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> De meeste overtredingen hebben, in vergelijking met misdrijven, minder invloed op de veiligheidsbeleving van mensen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Moord en doodslag komen zo weinig voor dat ze statistisch niet bruikbaar zijn voor het bepalen van de mate van veiligheid. Een 'incidentele' moord zou een wijk zeer onveilig maken 	1
21	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> Criminaliteit komt meer voor in grote steden. De lijst wordt aangevoerd door gemeenten met overwegend grotere steden en afgesloten door gemeenten met kleinere steden 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Voorbeelden van juiste verklaringen zijn (twee van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – in de grote steden is meer gelegenheid voor criminaliteit – in de grote steden is minder sociale controle – in grote steden zijn relatief meer jongeren – in grote steden is minder sociale cohesie – in grote steden is de pakkans kleiner 	2
	per juiste verklaring	1

Vraag	Antwoord	Scores
22	maximumscore 4	
	<ul style="list-style-type: none"> • Criminaliteit komt meer voor in wijken waarin vooral mensen met lage inkomens wonen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • De kans op slachtofferschap is onder andere afhankelijk van de volgende factoren (bijvoorbeeld twee van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – de personen met wie iemand omgaat – de plek waar iemand woont – omgevingsfactoren – inkomen 	2
	per juiste factor	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbeelden van een juiste uitleg: <ul style="list-style-type: none"> – In wijken waarin vooral mensen met lage inkomens wonen, spelen heel andere problemen dan in wijken waarin de hogere inkomens wonen. Er is vaak geringe sociale cohesie vanwege grotere doorstroming, er is vaak minder deelname aan verenigingsleven, minder sociale organisatie en minder contact met bestuurders zodat problemen in de wijk minder snel aangepakt worden. Mensen met persoonlijke problemen zoals een verslaving, onaangepast gedrag, agressiviteit en dergelijke en mensen die anderszins ontspoord zijn, zijn in deze wijken oververtegenwoordigd omdat ze geen hogere huur kunnen betalen. Deze en andere kenmerken van deze wijken zorgen voor een concentratie van problemen die onder andere zichtbaar is in hogere criminaliteitscijfers. Wie daar woont heeft daarom ook meer kans om slachtoffer te worden. – In die wijken wonen meer mensen die met justitie in aanraking komen. Het wonen in de buurt van delictplegers maakt de kans op slachtofferschap groter. 	1
23	maximumscore 4	
	<ul style="list-style-type: none"> • Objectieve veiligheid verwijst naar het aantal delicten dat werkelijk gepleegd is 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Subjectieve veiligheid verwijst naar de veiligheidsbeleving, hierbij gaat het om gevoelens die met veiligheid te maken hebben 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Een voorbeeld van een vraag om objectieve veiligheid te meten is: bent u het afgelopen jaar slachtoffer van een delict geweest? 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Een voorbeeld van een vraag om subjectieve veiligheid te meten is: voelt u zich veilig als u 's avonds over straat loopt? 	1

Vraag	Antwoord	Scores
24	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord: Sociale controle kan ertoe leiden dat mensen met andere dan de dominante opvattingen buitengesloten worden. Conformisme is de neiging van mensen om zich aan te passen aan anderen. Door zich te conformeren voorkomen mensen dat ze buitengesloten worden. Beide sociale processen hebben het effect dat ideeën die binnen een groep leven in stand gehouden worden. Als de heersende opvatting inhoudt dat de situatie onveilig is, dan zorgen deze twee sociale processen ervoor dat die opvatting niet snel zal veranderen. Wie een afwijkende opvatting verkondigt, loopt immers het risico buitengesloten te worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • voor een juiste uitleg van de bijdrage door sociale controle • voor een juiste uitleg van de bijdrage door conformisme 	<p>1</p> <p>1</p>
25	<p>maximumscore 2</p> <p>Berichtgeving in de media is van invloed op de beeldvorming. De AD Misdaadmeter krijgt veel ruimte in de krant en op de website. Daarmee kan het referentiekader van de lezer beïnvloed worden. Deze neemt daardoor bijvoorbeeld scherper de zaken waar die wijzen op onveiligheid en minder scherp de zaken die een teken zijn van veiligheid (selectieve perceptie). Zo kan het subjectieve gevoel van onveiligheid blijven voortbestaan, ook als de situatie objectief verbeterd is.</p>	
26	<p>maximumscore 2</p> <p>In de Grondwet van Nederland is persvrijheid geregeld en dat houdt in dat de beslissing over wat er gepubliceerd wordt bij de pers en niet bij de overheid ligt. De kern van de rechtsstaatgedachte houdt in dat de burgers beschermd worden tegen te grote overheidsmacht. De overheid moet zich daarom ook aan de wet houden en moet de persvrijheid daarom respecteren. De wet bepaalt dus de mogelijkheden van de overheid.</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

27 maximumscore 4

Voorbeelden van juiste antwoorden (twee van de volgende):

- Bedreigingen die te maken hebben met de voedselveiligheid. Productie van voedsel voor de wereldmarkt heeft geleid tot schaalvergroting. Daardoor kan een probleem in de productie op één plaats gevolgen hebben die wereldwijd optreden.
- Bedreigingen die te maken hebben met de verspreiding van ziektes. De omvang van het gebied waarin ziektes zich kunnen verspreiden en de snelheid waarmee dat gebeurt heeft te maken met de toegenomen mobiliteit en de intensivering van het aantal contacten tussen gemeenschappen.
- Bedreigingen die te maken hebben met de eindigheid van de voorraad natuurlijke grondstoffen en energiebronnen. Het bestaan van een wereldmarkt die uitgaat van groei waardoor er in een steeds hoger tempo beslag op natuurlijke grondstoffen en eindige energiebronnen wordt gelegd. Dit leidt tot schaarste- en milieuproblemen die grensoverschrijdend zijn.
- Bedreigingen die te maken hebben met de grootschaligheid van moderne landbouwproductie. Internationale concurrentie dwingt tot het gebruik van de meest productieve gewassen waardoor monoculturen ontstaan. Treedt een ziekte of ander probleem op dan zijn de gevolgen meteen zeer groot.
- Bedreigingen die te maken hebben met onze afhankelijkheid van technologische systemen. De afhankelijkheid van technologische systemen die niet alleen binnen de eigen landsgrenzen bediend worden, maakt een land gevoelig voor problemen elders.

per juiste bedreiging met juiste uitleg

2

Bronvermeldingen

- tekst 1 naar: Harriët Salm (2008). www.trouw.nl/tr/nl/4324/Nieuws/article/detail/1242198/2008/04/18/Opvoeding-Internet-en-tv-doen-het-klassieke-kind-verdwijnen.dhtml, website geraadpleegd op 20 december 2012
- tekst 2 Peter Nikken (2007). Mediageweld en kinderen, uitgeverij SWP Amsterdam (p.197)
- tekst 3 naar: Dirk Vlasblom, NRC Handelsblad van 5 februari 2011
- figuur 1 en 2 De figuren presenteren data uit: Cooper, Harris, Barbara Nye, Kelly Charlton, James Lindsay and Scott Greathouse, "The Effects of Summer Vacation on Achievement Test Scores: A Narrative and Meta-Analytic Review," *Review of Educational Research*, Vol. 66, No. 3, Fall 1996 (pp.227-268)
- tabel 1, tekst 4 naar: Thijs Balder (2011). www.volkskrant.nl/vk/nl/2672/Wetenschap-Gezondheid/article/detail/3074261/2011/12/13/Laagopgeleide-steeds-ongezonder.dhtml, website geraadpleegd op 6 september 2012
- tekst 5 naar: NRC Handelsblad van 4 december 2012
- tabel 2 www.ad.nl/ad/nl/1401/home/integration/nmc/frameset/nieuws/misdaadmeter.dhtml, website geraadpleegd op 11 september 2012
- tekst 6 Arjen Littooi en Peter Groeneveld (oktober 2011). *Secondant*, Tijdschrift van het Centrum voor Criminaliteitspreventie